

Силабус навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ
ДИТИНИ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»

LABORE ET ZELO

Освітня програма: «Дошкільна освіта»
Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень
Обсяг: 4 кредити ЄКТС
Курс: 1; **Семестр:** 1
Дні, Час, Місце: згідно з розкладом
Кафедра: Дошкільної освіти
Затверджено: протокол №1 від 29.08.2024 р.

Інформація про викладачку

Ім'я	Матвієнко Світлана Іванівна
Контакти	E-mail: masvet9@gmail.com , тел.: (096) 697-37-66
Робоче місце	Кафедра дошкільної освіти (ауд. 329 а, навчальний корпус №2)
Години консультацій	Середа: 13:30 – 14:50

Опис навчальної дисципліни

Курс складається з трьох розділів (змістових модулів). У Розділі I розглядаються теоретичні засади психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості дитини раннього та дошкільного віку. З Розділу II поглиблюються знання здобувачів вищої освіти щодо окремих технологій означеного супроводу, а також спрямованості їх використання стосовно дітей раннього та дошкільного віку; проведення моніторингу готовності дітей до навчання у школі. У Розділі III розглядаються низка важливих аспектів щодо готовності вихователя ЗДО до психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості дитини раннього та дошкільного віку.

Теоретичні знання здобувачів освіти, набуті на лекціях, будуть поглиблені на практичних і лабораторних заняттях.

З метою вивчення зарубіжного досвіду організації психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини раннього та дошкільного віку у ЗДО використовуються освітні ресурси ряду європейських університетів, в яких здійснюється підготовка фахівців дошкільного профілю, а також аналізуються зарубіжні наукові джерела з даної проблеми.

Компетентності та результати навчання

Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Дошкільна освіта» сприяє набуттю здобувачами програмних компетентностей:

ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), проявляти ініціативність та

підприємливість (підприємницька компетентність).

ЗК5. Здатність до роботи в команді, міжособистісної взаємодії, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, (соціальна компетентність).

ЗК9. Здатність до ефективної комунікації іноземною мовою в професійній та науковій діяльності.

СК1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій, забезпечувати здобуття дошкільної освіти державною мовою (організаційна компетентність).

СК3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами (психологічна та інклюзивна компетентність).

СК5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, інноваційні проєкти, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти (проєктувальна компетентність).

СК6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості (організаційно-методична компетентність).

СК7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками (компетентність педагогічного партнерства).

СК9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці (здатність до навчання впродовж життя).

СК11. Здатність організовувати фізично та психологічно безпечне освітнє середовище (здоров'язбережувальна компетентність).

СК12. Здатність здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти (оцінювально-аналітична компетентність).

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини раннього та дошкільного віку» у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Дошкільна освіта» сприяє досягненню здобувачами освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організацію освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПРН4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПРН5. Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.

ПРН6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини, забезпечувати здобуття освіти дітьми з особливими потребами.

ПРН9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади психолого-педагогічних наук і обирати відповідні технології та методики

дошкільної освіти.

ПРН10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПРН15. Обирати відповідні цілям моніторингу критерії, індикатори, методи моніторингу якості освітньої діяльності та методи оцінки рівня сформованості ключових компетентностей у здобувачів; інтерпретувати результати оцінювання.

ПРН17. Уміти використовувати набуті знання іноземної мови в професійній діяльності.

Форми, методи та засоби навчання

Курс буде викладений на денній формі здобуття вищої освіти: лекції (12 год.), практичні (16 год.) та лабораторні заняття (12 год.), організація самостійної роботи студентів в бібліотеках, в пошукових ресурсах мережі Інтернет, у комп'ютерних мережах (80 год.). Для студентів заочної форми здобуття вищої освіти вивчення дисципліни здійснюється за таким розподілом годин: лекції (4 год.), практичні (4 год.) та лабораторні заняття (4 год.), організація самостійної роботи студентів – 108 год.

Викладач використовуватиме *методи навчання*: лекція, пояснення, інструктаж; інтерактивний метод (робота в малих групах), ділова гра, метод компаративного аналізу, презентація наукових продуктів, мультимедійна презентація, ілюстрування, демонстрування, частково-пошуковий, контролю і самоконтролю, дедуктивний та індуктивний, виконання індивідуальних завдань, проблемні методи.

Організація навчання

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Психолого-педагогічний супровід як інтегративна технологія педагогічної підтримки й психологічної допомоги дітям у ЗДО	2	2
2	Різновиди та технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини	2	
3	Діагностування окремих аспектів розвитку особистості дитини раннього та дошкільного віку	2	
4	Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини в ігровій діяльності	2	2
5	Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку творчості дитини	2	
6	Забезпечення готовності вихователя ЗДО до психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості дитини у процесі його фахової підготовки та самоосвіти	2	
Разом		12	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна

1	Різновиди та технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини	2	
2	Діагностування окремих аспектів розвитку особистості дитини раннього та дошкільного віку	2	
3	Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини в ігровій діяльності	2	
4	Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку творчості дитини	2	
5	Моніторинг готовності дітей до навчання у школі	2	2
6	Забезпечення готовності вихователя ЗДО до психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості дитини у процесі його фахової підготовки та самоосвіти	2	
7	Забезпечення готовності керівника ЗДО до психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості дитини	2	
8	Консультативно-просвітницька діяльність вихователя ЗДО з питань психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості дитини раннього та дошкільного віку	2	2
Разом		16	4

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Психолого-педагогічний супровід як інтегративна технологія педагогічної підтримки й психологічної допомоги дітям у ЗДО	2	
2	Розвивальне освітнє середовище як чинник особистісного зростання дитини раннього та дошкільного віку	2	
3	Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку творчості дитини	2	2
4	Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини раннього віку	2	
5	Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини дошкільного віку	2	2
6	Консультативно-просвітницька діяльність вихователя ЗДО з питань психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості дитини раннього та дошкільного віку	2	
Разом		12	4

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.1.	Психолого-педагогічний супровід як інтегративна технологія педагогічної підтримки й психологічної допомоги дітям у ЗДО	6	10
1.2.	Різновиди та технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини	6	8
1.3.	Розвивальне освітнє середовище як чинник особистісного зростання дитини раннього та дошкільного віку	6	8

1.4. Діагностування окремих аспектів розвитку особистості дитини раннього та дошкільного віку	8	8
2.1 Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини в ігровій діяльності	6	8
2.2. Технології психолого-педагогічного супроводу розвитку творчості дитини	6	8
2.3. Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини раннього віку	8	10
2.4. Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини дошкільного віку	6	10
2.5. Моніторинг готовності дітей до навчання у школі	6	6
3.1. Забезпечення готовності вихователя ЗДО до психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості дитини у процесі його фахової підготовки та самоосвіти	8	10
3.2. Забезпечення готовності керівника ЗДО до психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості дитини	6	8
3.3. Консультативно-просвітницька діяльність вихователя ЗДО з питань психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості дитини раннього та дошкільного віку	8	14
Разом	80	108

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися за використання таких складових:

Тема	Кількість балів	Вид аудиторної та самостійної роботи
1.1.	5 б.	Укладання презентації (3 б.), виступ з доповіддю (2 б.).
1.2.	5 б.	Розробка матеріалів індивідуальної траєкторії розвитку дитини (5 б.).
1.3.	8 б.	Укладання презентації (3 б.), виступ з доповіддю (2 б.) Робота із сайтами вузів інших країн (спец. <i>Preschool Education</i>) (3 б.).
1.4.	3 б.	Добір матеріалів діагностування розвитку дитини (3 б.).
2.1.	6 б.	Розробка методичного супроводу вихователем однієї гри-квесту та однієї гри-стратегії економічного спрямування (3 б. + 3 б.).
2.2.	3 б.	Розробка методичного супроводу вихователем мистецько-творчої діяльності дитини (3 б.).
2.3.	8 б.	Укладання презентації (3 б.), виступ з доповіддю (2 б.), Робота із сайтами вузів інших країн (спец. <i>Preschool Education</i>) (3 б.).
2.4.	5 б.	Укладання презентації (3 б.), виступ з доповіддю (2 б.).
2.5.	3 б.	Добір матеріалів діагностування готовності дитини до школи (3 б.).
3.1.	8 б.	Укладання презентації (3 б.), виступ з доповіддю (2 б.) Робота із сайтами вузів інших країн (спец. <i>Preschool Education</i>) (3 б.).
3.2.	3 б.	Аналіз нормативних документів (3 б.).
3.3.	4 б.	Розробка матеріалів ділової гри (4 б.).
	4 б.	Відвідування лекцій

Контроль до Розділів 1-3	5 б.	Неформальна освіта, підвищення кваліфікації з проблематики психолого-педагогічного супроводу
30 б.	Екзамен (тестування)	Пропонується 30 питань за 1 бал кожне

Критерії поточного (формульовального) оцінювання

Форми роботи	Зміст роботи	Розподіл оцінок
Доповідь за мульти-медійною презентацією	Чітка, конкретизована доповідь, що доповнює наочний матеріал презентації та доповнює зміст практичного заняття на основі активних пошуків студента	1-2
	Доповідь, що базується на основі наочного матеріалу презентації; не має чіткої логіки.	0-1
	Разом	0-2
Участь у діловій грі	Активна робота, самостійні матеріали розробок	3-4-
	Переважно робота в команді; підготовлені матеріали достатньою мірою відповідають логіці заходу	2-3
	Практична відсутність ініціативності; розроблені матеріали потребують удосконалення	1-2
	Пасивність участі у формі аудиторної роботи; розроблені матеріали потребують суттєвого удосконалення	0-1
	Разом	0-4
Добір діагностичних методик	Зібрано велику кількість діагностичних методик та рубриковано їх. Написано коротку анотацію до рубрик.	2-3
	Кількість діагностичних методик обмежена. Анотації потребують коригування	1-2
	Кількість діагностичних методик суттєво обмежена. Анотації до рубрик відсутні	0-1
	Разом	0-3
Аналіз нормативних документів	Аналіз здійснено самостійно, він ґрунтовний, розкриває основні аспекти кожного із розділів нормативного документа	2-3
	Аналіз документа неглибокий, потребує незначного доопрацювання	1-2
	Аналіз документа неглибокий, потребує суттєвого доопрацювання	0-1
	Разом	0-3

Критерії проміжного та підсумкового оцінювання

Кейс розроблених матеріалів психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини раннього та дошкільного віку

Форми роботи	Зміст роботи	Розподіл балів
Розробка мультимедійної презентації	Матеріали презентації самостійні, укладені на основі опрацювання кількох джерел до питання, що доповідається з презентацією. Наявна достатня кількість	2-3

	слайдів. Гарне візуальне та технічне оформлення	
	Матеріали презентації не сповна розкривають тему доповіді. Є порушення до вимог укладання презентації. Вона може бути доопрацьована.	1-2
	Матеріали презентації потребують суттєвого доопрацювання	0-1
	Разом	0-3
Матеріали зарубіжних сайтів	Матеріали містять гарну аналітику щодо одного з аспектів компаративістики дошкільної освіти. Оформлення відповідає вимогам	2-3
	Аналітика матеріалів потребує доопрацювання. Можуть бути окремі невідповідності в оформленні матеріалів	1-2
	Матеріали потребують суттєвого доопрацювання	0-1
	Разом	0-3
Розробки методичного супроводу	Розробка логічна, цікава, зроблена на основі опрацювання широкого кола джерел. Оформлення відповідає вимогам	2-3
	Розробка не сповна розкриває специфіку методичного супроводу, заявленого у темі заняття. Можуть бути окремі невідповідності в оформленні матеріалів	1-2
	Матеріали потребують суттєвого доопрацювання	0-1
	Разом	0-3
Контрольні тести	тестові завдання, результати яких визначаються граничною шкалою оцінювання.	0-30

Політика курсу

Безпека – понад усе. У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу. У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та участь. Відвідування лекційних, практичних та лабораторних занять з курсу є обов'язковими (за виключенням студентів індивідуальної форми навчання). Для студентів індивідуальної форми навчання необхідно на початку семестру узгодити з викладачем графік індивідуальної роботи та консультацій.

Дедлайн. Крайньою межею здачі контрольних (підсумкових) матеріалів є три дні до дати іспиту.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/uxufcx>). Всю заплановану роботу здобувачі виконують

самостійно. У разі виявлення несамостійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається здобувачу на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/dkhfxg>) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (<http://surl.li/vyonww>).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу, участь у неформальній освіті.

Основні джерела інформації для вивчення навчальної дисципліни

1. Забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти: курс лекцій / Л.П. Загородня, М.І. Олійник. Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2024. 274 с.
2. Кононко О. Л. Психолого-педагогічні аспекти розвитку особистості в ранньому дитинстві: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 255 с. <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/handle/123456789/2880>
3. Матвієнко С. І. Передшкільна освіта: теорія та практика: навч. посібн. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 161 с.
4. Матвієнко С.І. Сучасні вимоги до професійної підготовки педагогів до роботи з дітьми раннього віку. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Консорціум університетів: забезпечення сталого розвитку закладів вищої освіти України та їх конкурентоспроможності» м. Дніпро, 22-23 квітня 2020 року. С. 180-182. <https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/202/tezu.pdf>
5. Психолого-педагогічний супровід виховання і розвитку дітей дошкільного віку з родин учасників АТО і внутрішньо переміщених осіб: концепція, методика, технології : навчально-методичний посібник / І. О. Луценко, А. М. Богуш, Л. О. Калмикова, В. У. Кузьменко, С. І. Поворознюк, О. Д. Рейпольська ; за наук. редакцією І. О. Луценко. Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 213 с.
6. Психолого-педагогічний супровід і підтримка в умовах модернізації освітньо-виховного простору. <http://osvita.ua/school/method/upbring/1334/>
7. Психолого-педагогічний супровід особистісного розвитку дитини дошкільного віку в умовах кризових явищ суспільства : кол. моногр. / О. Г. Бутенко, Н. П. Кравчук, О. О. Авраменко та ін. Умань : Візаві, 2022. 263 с.
8. Гостьова лекція Тетяни Гурковської: «Психолого-педагогічний супровід дітей раннього віку» <https://youtu.be/ITgoHP8VNR0>
9. Крутій К. Концептуальні засади психолого-педагогічного супроводу: принципи і техніки. Актуальні проблеми психолого-педагогічного та соціального супроводу дитини на ранніх етапах соціалізації. С. 185-192.